

POËZIE EN PROZA

DRIE AANRADERS VOOR OP DE LEESLIJST

Bette Westera & Sylvia Weve. (2012). *Aan de kant, ik ben je oma niet!* Haarlem: Gottmer. Isbn 978 90 257 5075 6, € 19,95, 60 blz.

Suzanne Wouda. (2012). *Verschoppelingen*. Amsterdam: Ploegsma. Isbn 978 90 216 6999 1, € 16,95, 216 blz.

Jay Asher & Carolyn Mackler. (2012). *The future of us*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 0461 4, € 16,95, 368 blz.

Drie recent verschenen uitgaven breng ik graag onder uw aandacht. Ze verdienen absoluut een plek op de leeslijst.

Om te beginnen, heel geschikt voor de brugklas: *Aan de kant, ik ben je oma niet!* Bette Westera en Sylvia Weve vertellen in woord en beeld over de dagelijkse beslommingen van een twaalfstal bewoners van een verzorgingstehuis. Zilveren Griffelwinnares Westera doet dat in de vorm van korte, speelse verhalen in een heerlijke bewerking op rijm.

Het aardige van de opzet van het boek is dat elk verhaal op een volgend blad van een uitklappagina een terugblik kent naar een jonger leven van de ouden van dagen in al hun eigenaardigheden feitelijk weinig verschillen van de personen die ze vroeger waren.

Neem nu mevrouw Van der Marel.

Mevrouw Van der Marel is negenen-tachtig

en één meter zevenenzeventig lang. Ze is elegant en verschrikkelijk aardig, o zeker, maar soms doet ze heel eigenaardig.

Dan kleedt ze zich uit op de gang, Of als ze moet eten, of onder de bingo. Heel langzaam, ze is sowieso niet zo snel.

Dat knalroze vestje met glimmende knopen, Van glittertjesgaren, gaat helemaal open. Ze doet het heel sierlijk, dat wel.

Lees je vervolgens over de jongere jaren van mevrouw Van der Marel, dan wordt veel, zo niet alles duidelijk.

In een restaurant met heel veel goedgeklede heren (goedgeklede dames zijn er ook, maar niet zo veel) werkt Brigitte, elke dag, in hele kleine kleren, op een soort toneeltje met gordijnen van fluweel.

(...)

Kijk, ze doet haar bloesje uit. Ze knoopt het langzaam open. Hup, daar gaat de bloes, ze gooit hem zomaar op de grond. Nu de rok. Een heer op leeftijd helpt haar met de knopen. Hup, daar gaat het rokje. Zoekend kijkt ze in het rond.

En wat te denken van meneer Van Dam, die met instemming van de groenvoorziening

het liefst slaapt tussen de violen. Het blijkt dat hij vroeger als dakloze een zwervend bestaan leidde. Of mevrouw De Vries, die nooit eens rustig op een stoel kan zitten en rusteloos het liefst op trappen en langs ladders klimt. Als jonge vrouw was ze ooit een gevierd artiest die in Circus Flits haar acrobatenkunsten liet zien.

De gedachte achter alle portretten is dat kinderen nogal eens vergeten dat oudere mensen ook jong zijn geweest en een heel leven achter zich hebben. En zo tonen Westera en Weve de lezer het leven in al zijn glorie en volle omvang. Alles wat je doet en meemaakt, wordt uiteindelijk een deel van jezelf en bepaalt wie je bent.

De teksten zijn teder, herkenbaar en gevat, en zullen jong en oud aanspreken. Wat mij betreft een buitengewoon geslaagde en originele benadering van het thema ouder worden. Toch zijn het niet alleen de gedichten die het lezen van het boek de moeite waard maken. Ook de vormgeving imponeert. Daar is in de eerste plaats het ingenieuze systeem van uitklappagina's, met dank aan Bocking Ontwerpers. Op de voorzijde vindt de lezer het heden van de geportretteerde met op de achterkant 'verstopt' het verleden. Zo wordt nog eens extra benadrukt dat in elke oudere een kind schuilt.

Bij de productie is gekozen voor een speciale druktechniek waarbij maar liefst dertig Pantone-kleuren deels over elkaar heen zijn gedrukt. Dit zorgt niet alleen voor een krachtig palet, maar resulteert ook in kleuren die in het gebruikelijke vierkleurendrukwerk niet voorkomen, zoals goud en verschillende fluorescerende tinten.

Kortom een geweldige uitgave waarvan je geen genoeg krijgt, waarin je blijft lezen en bladeren en telkens weer nieuwe ontdekkingen doet.

Verschoppelingen

Nog een aanrader voor brugklassers (vmbo-t en -gl, havo en vwo) is het historisch verhaal *Verschoppelingen* van Suzanne Wouda. Het is het jaar 1664. De elfjarige Daniel woont met zijn blinde zusje Saartje, zijn kleine broertje Thomas en zijn ouders in een van de armste buurten in Amsterdam. Daniel is een verdienstelijk tekenaar en met zijn houtskoolschetsen probeert hij een centje bij te verdienen. Saartje betovert de Amsterdammers met haar fluitspel en hoopt zo het schamele gezinsinkomen met een extra centje aan te vullen. Hun leven raakt volledig ontwricht als de zwarte dood, de pest, uitbreekt. De eerste die bezwijkt, is de jonge Thomas. Saartje wordt uit voorzorg ondergebracht bij Gré Adriaans, een bevriende buurvrouw. Maar dan sterft Daniels moeder aan de besmettelijke ziekte en als Daniel na een kort verblijf in het pesthuis zijn vader opzoekt, blijkt ook deze overleden.

Daniel besluit Saartje op te zoeken, zijn laatste overgebleven familielid. Bij het huis van Gré Adriaans aangekomen verneemt hij dat de vrouw ziek is overgebracht naar het pesthuis en dat vermoedelijk een onbekend familielid zich heeft ontfemd over zijn zusje. Daniel heeft in Amsterdam niets meer wat hem bindt en hij besluit Saartje te

zoeken. Zijn enig aanknopingspunt is een zoon van Gré in Haarlem en hij reist te voet af naar deze stad. Onderweg ontmoet hij de Italiaanse Ciro, een jonge vingervlugge kippendief die met zijn fratsen niet alleen zichzelf maar ook Daniel in grote problemen brengt.

De twee jongens worden gevangengenomen door een sinister en bont gezelschap van verschoppelingen. Na verloop van tijd wordt duidelijk dat deze wrede en onberekenbare lieden het hart uiteindelijk op de goede plaats dragen en dat zij Daniel goede diensten bewijzen bij de zoektocht naar zijn zusje.

Suzanne Wouda debuteerde vorig jaar met *Stormvaart*. Dit avontuurlijk geschreven piratenverhaal kon mij niet bekoren, maar de schrijfster liet wel zien dat ze goed kan schrijven. *Verschoppelingen* is echt een klasse beter. De geschiedenis is niet alleen spannend, maar de gebeurtenissen maken ook een echte indruk en bieden voldoende ruimte je als lezer te identificeren met de hoofdpersoon. Het verhaal geeft bovendien een boeiende inkijk in het leven van onze voorouders in de tweede helft van de zeventiende eeuw. Wouda is goed gedocumenteerd en geeft achter in het boek een verklaring bij enkele belangrijke plaatsen, gebeurtenissen en begrippen. Ongemerkt steekt de lezer zo een hoop op over het verleden.

Facebook

De wereld van vandaag lijkt welhaast ondenkbaar zonder Facebook, het ultieme

sociaal netwerk dat mensen wereldwijd verbindt. Hoe anders was het halverwege de jaren negentig toen het internet nog in opkomst was. Als je bij was, draaide je computer op het nieuwste besturingssysteem van Microsoft – Windows 95. Je internetsignaal plukte je van je telefoonlijn. Daarvoor moest je dan wel eerst inbellen via een speciaal modem om vervolgens het telefoonverkeer voor al je huisgenoten te blokkeren gedurende de tijd dat jij online was.

In deze beginfase van het internet-tijdperk speelt de geschiedenis *The Future of Us*. Het is een verhaal met twee hoofdpersonen: Emma en Josh (16), al sinds hun kinderjaren burens en onafscheidelijke vrienden. Via Josh krijgt Emma een cd-rom in handen, goed voor honderd uur gratis internet bij America Online. Zodra Emma de software heeft geïnstalleerd, gebeurt er iets vreemds. Ze blijkt toegang te hebben tot haar eigen Facebookaccount van vijftien jaar later.

In eerste instantie begrijpt Emma er helemaal niets van. Maar als ze zich met Josh verdiept in het programma, gaat er letterlijk een wereld open. De twee krijgen zicht op hun toekomst en die ziet er voor beiden niet even gunstig uit. Josh is best tevreden. Hij blijkt getrouwd met het mooiste meisje van school: Sidney Mills. Hij heeft leuke kinderen, bewoont een prachtig huis en heeft een geweldige baan. Emma echter maakt uit haar Facebookberichten op dat haar echtgenoot haar ontrouw is, dat ze zonder werk